

Gamze Nur ŞAHİN

**KLASİK DÖNEM OSMANLI
HUKUKUNDA GAYRİMÜSLİMLER**

onikilevha
TUTANAK YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

I. OSMANLI DEVLETİ'NDE HUKUK, YARGI VE TEBAA.....	5
A. Osmanlı Hukuk Sistemi.....	5
1. Tanzimat Öncesi Dönem Osmanlı Hukuku	5
a. Şer'i Hukuk.....	8
b. Örfî Hukuk	13
c. Şer'i Hukuk ve Örfî Hukuk İlişkisi.....	20
2. Tanzimat Dönemi Osmanlı Hukuku.....	23
B. Osmanlı Yargı Teşkilatı	26
1. Tanzimat Öncesi Dönem Yargı Teşkilatı	27
a. Şer'iyye Mahkemeleri.....	27
b. Diğer Mahkemeler	32
2. Tanzimat Dönemi Yargı Teşkilatı.....	35
C. Klasik Dönem Osmanlı Hukukunda Ülke ve Tebaa Kavramı.....	37
1. Ülke Kavramı ve Dârülharb - Dârülislam Ayrımı	37
2. Tebaa Kavramı ve İçindeki Nitelikli Gruplar	39
a. Askeri Sınıf - Reaya	41
b. Şehirliler – Köylüler - Göçebeler	44
c. Müslümanlar – Zimmiler - Müstemenler.....	47

İKİNCİ BÖLÜM

II. ZİMMET SÖZLEŞMESİ VE OSMANLI DEVLETİ'NDE ZİMMİLERİN HUKUKİ DURUMU	51
A. Zimmet Sözleşmesi.....	51
1. Zimmet Kurumu ve Hukukî Dayanakları.....	51
2. Zimmet Sözleşmelerinin Tarihi Gelişimi	54
3. Zimmet Sözleşmesinin Şartları	57
4. Zimmet Sözleşmesinin Şekli.....	59
5. Zimmet Sözleşmesinin Hüküm ve Sonuçları	60
a. Zimmilerin Hakları	62
(1) Can ve Mal Güvenliği.....	62
(2) Din ve Vicdan Hürriyeti.....	63
(3) Mabetlerinin Hukuki Statüsü	64
(4) Hukuki ve Kazai Muhtariyet	65
b. Zimmilerin Borçları.....	72
(1) Genel Olarak	72
(2) Cizye	75
(3) Harac.....	78
6. Zimmet Sözleşmesinin Sona Ermesi.....	81
a. Sona Erdiren Sebepler	81
b. Sözleşmenin Sona Ermesinin Hüküm ve Sonuçları	82
B. Osmanlı Devleti'nde Zimmilerin Hukuki Durumu	83
1. Din ve Vicdan Hürriyeti.....	83
2. Mabetlerin Statüsü.....	88
3. İcra Ettikleri Görevler.....	93
4. İkametgâhları	95
5. Giyimleri.....	98
6. Güvenlik Açısından Bazı Özel Sınırlamalar	100

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

I. OSMANLI DEVLETİ'NDE ZİMMİLERİN HUKUKİ VE KAZAİ MUHTARİYETLERİ	103
A. Genel Olarak	103
B. Aile Hukukunda Zimmiler	105
C. Miras Hukukunda Zimmiler	110
D. Borçlar, Eşya ve Ticaret Hukukunda Zimmiler.....	113
E. Ceza Hukukunda Zimmiler	117
F. Vergi Hukukunda Zimmiler.....	122
G. Usul Hukukunda Zimmiler	130
H. İdare Hukukunda Zimmiler	136
SONUÇ	149
YARARLANILAN KAYNAKLAR.....	155